

تابلویا پیشکداریا
میرین کورد
د شه رین سال (۱۵۱۵)
دا، ز پهنووکا
(تاج التوارخ) یا
(سه عددین خوجه)

میرین کوردان « دناڤ چیاپان دا ب سهر به خویی و هەر ئیک ژ وان ب خوه سهری حوکم خوه ریشه دبرن و توشک دوو بهر هکی و ههفرکی دناڤ واندا وسه به لاق بوو. »

هەر چهوا بیت ل سهر ناستن ههردوو دمو له تان ژى رموش نارام نه بوو و دگهل و مرگرتنا دهسته لاتن ژلایین سولتان سه لیمه ئیک (۱۵۱۲-۱۵۲۰) هزرین دمو له تى ژبو سه کاندانا بهر فرهه بوونا سه فهوى چوو دقووناغا پراکتیکی دا، و ل ۲۳ ته باخا ۱۵۱۴ شهري چالديران روودا کو ب شکه سته کا مهزنا سه فهویان و ژده ستدانا پایته ختی (ته بریز) بدای هات^(۴). و هه رچه نده کو له شه کهرئ ئوسمانی پشتی قن سه ره که فتنن جاره کا دی خو ژ ناخا ئیران و کوردستانن فه کیشا لئ نه ف شکه سته تیرا هندئ هه بوو کو کورد هزر د رزگار بوون ژ دهسته لاتا سه فهویان بکه ن.

ژلایه کئ دپه رهوش ل کوردستانن ژى هاریکار نه بوو، چونکو میرین کوردان « دناڤ چیاپان دا ب سهر به خویی و هه ر ئیک ژ وان ب خوه سهری حوکم خوه ریشه دبرن و توشک دوو بهر هکی و ههفرکی دناڤ واندا وسه به لاق بوو، و ژیلی « په یقا ته وحیدئ » ل سهر چ تشته کئ دی هه قرا نه بوون^(۵). ههروه سا میرین کوردان ژ بهر گورزین قزلباشان هیز و روومه تا بهرئ نه ما بوو، و گه له ک ژ وان پایته ختین خوه ژ ده ست دا بوون و ب قاچاغی و فیراری ل ناڤ چیاپاندا دژیان^(۶).

دقئ گو تارا خوه دا دئ ب شیوهیه کئ سه ره کی پشت به ستن ل سهر تیکه ستین نامه یین مه لا ئیدریسی ب خوه که یین نهوین ژلایین عه بدولحه مید خوسینی فه ب زمانن فارسی و هه ر ئیک ژ ماموستا قورال گهنج و نه زمی سه فه گن ب و مرگپرانان تورکی هاتینه به لاق کرن، نه فه ژیلی چه ندین ژیدهرین دی یین ره سه ن و تاییه ت ب با به تئ گو تارئ فه.

بزاقین مه لا ئیدریس به دلیسی و ریڅه ستنا میرگه یین کوردان ل دژی دهوله تا سه فهوی

دناڤ وئ رموشا مه ل سه ری دیار کری دا رولئ مه لا ئیدریس به دلیسی دیار بوو و ژلایین سولتانیه هاته راسپاردن کو خواستا میرین کورد ژبو دهوله تا ئوسمانی بکیشیت و وان ژ بو سه ره لدانن ل دژی سه فهویان هان به دت. دنامه یه کا خوه دا بو سولتانیه به دلیسی دیار دکه ت کو نه ف کارئ بو هاتیه راسپاردن یا ب ساناهی نینه چونکو « میرین کوردان ل سهر ههفرکی و بئ تفاقیئ راهاتینه و نه ز وهکو خاله کا بچوو ک دناڤ باز نه یه کا بهر فره دا بووم و من نهو هه می ل دور خوه کومد کرن^(۷).

مهلا ئیدریسی بریاردا کو ئه و ب خو ب گهشتهکۆ ل کوردستانه رابیت و میریڤ کورد ل سهر بهردهوامیڤ د بهرخودانیڤا هانیدهت.

کو ل «جفاتهکۆ» کومببن و بریارهکا ئیکگری تی بدن، ل سهر قی بناخه ی هژمارهکا میریڤ کوردان «یان ژى نوونهریڤ وان» ل بهدلیسی کومبوون^(۱) و دژیداراندا نامازه ب هندهک ژ وان میران هاتیه کرن وهک: مهلك خهلیل میریڤ حسنکیڤا، شهرهف بهگۆ بهدلیسی، داوود بهگۆ میریڤ خیزان، عهلی بهگۆ ساسونی، عهبدال بهگۆ نهمران و مهلك بهگۆ ههکاری.

و تیدا بریاردان کو: ل دهستیڤیک ههر میرهک کونترولی ل سهر میرهگهها خوه بکهت و ژ ههبوونا سهفهوییان پاک بکهت، ههروهسا میریڤ کومبووی بههقرا بریاردان کو نامهیهکۆ بو دهولهتا ئوسمانی بهنیرن داکو هاریکاریڤ ژ بو وان رهوانه بکهت. ههروهسا داخوازکرن کو سهرکردهیهکۆ ئوسمانی سهریهشتیڤ ل سهر کریاریڤ لهشکهری بکهت «چونکو میریڤ کورد ژ بهر چهسوودیڤ کهس ب یا کهسی ناکهت» و ئەف خالا دووماهیڤ نامازهیه ژ بو ریژهیا دووبهریکیڤ دناڤ چهپهریڤ کورداندا.^(۱)

د نامهیهکا خوهدا بو سولتانی ل ناچهراستا ۱۵۱۵ بهدلیسی داخواز کر کو دهولهتا ئوسمانی هیرشا خوه ل دژی سهفهوییان دهستیڤیکهت و دیار کر کو نها ریڤ ل ههمبهری ستاندنا ئیران و وهلاتی عهجهمان خوش بوویه و چ بهریهست و ئاستهنگ د ریڤا واندان نهماینه، « لئ ئەگهر سولتان ئەفان موجهان (مهبهستا وی میریڤ کوردان) ل ژیر پهروالیڤ خوه کومنهکهت ل وی دهمی دئ شاه ب ریڤا عراق و ئازمربایجان هیرشی سهر دیاریهکریڤ کهت، و ئەگهر هاریکاری ژ بو موجهان گهرو بیت دئ بهرمایڤ لاوازیڤ قزلباشان بهیز کهفن، ههروهکو ل ئەف سالیڤ روودای».^(۱)

ئیکهمین کاریڤ بهدلیسی دقئ چوارچووڤیدا هنارتنا نامه و قاسدان ژ بو دهقهریڤ برادوست و زمرا (شنو) وستوون (شهمدیان) بو، د نامهیهکیڤا ژ میریڤ برادوست یوووسف بهگۆ غازی قران ناقبری دیارکر کو ئاه ئیسماعیل زور لاواز بوویه و دناقههرا ۲-۳ هزار زهلامان دگهلدا ماینه و ئەو ژى زور وهستیای و بی مورال و بی چهکن.^(۸)

ههروهسا بهدلیسی کورۆ خوه ئەبولمهواهب هنارته دهف میریڤ بههدیان سولتان حسن کورۆ سهفهددین و میریڤ سهیید بهگۆ سورانی و وان ژى دلسوزی و راستگوییای خوه بو دهولهتا ئوسمانی دیار کر.

لسهر قی بناخه ی سهرهلدان ل دژی ههبوونا قزلباشان ل پتریا دهقهریڤ کوردستانى روودان و ههر زوو سهریازگهه وکهلائیڤ سهفهوییان هاتنه ژناقیرن، لئ مهزنتریڤ سهرهکهفتنا کوردان ستاندنا باژیڤری دیاریهکریڤ بو کو وهک پایتهختی ههموو کوردستانى دهاته لقهلهمدان.^(۹)

جهن ناماژى یه کو ل دهستیڤیک ههر ئیک ژ قان سهرهلدانان ب تهنا سهریڤ خوه بوون و ههماههنگی و ههقکاری دناقههرا واندان کیڤ بوو لهورا نهشیان بهردهوامیڤ ب خوراگریڤ بدن، ههروهسا دهولهتا ئوسمانی ژى ژبهر مژوولبوونا ب شهرى دگهل میرهگهها زولقهدهر ل ۱۵۱۵ نهشیا بوو چ هاریکاریان ژ بو میریڤ کوردان بهنیریت و قئ چهندی ریڤ ل ههمبهر سهفهوییان خوش کر کو جارهکا دی هیرشی سهر کوردستانى بکهن و شاه ئیسماعیلی سهرکردهیڤ خوه قهرهخان ئوستاجلو راسپارد کو دووباره دیاریهکر و دهقهریڤ دی یڤن کوردستانى بیخیته ل ژیر رکیڤا سهفهوییان، و ژلایڤ خوهقه قهرهخانی ب لهشکهرهکۆ مهزقه هیرشی سهر کوردستانى کر و شیا بگههیته باژیڤری دیاریهکریڤ، ههروهسا بهرمایڤ قزلباشان ب سهروکاتیا دورمیش خانى ل ئورفه، میردین، حسنکیڤا، خهرووت و ئهروغنی ژى گههشته هیزڤن وی و دوریڤچهکا توند دانا سهر باژیڤری دیاریهکریڤ.^(۱۰)

ژلایڤ خوهقه بهدلیسی زانی کو سهرکهفتن ل کوردستانى بجه ناییت ئەگهر دوو کاریڤ گرنهگ ئەنجام نهدهت، یا ئیک ئیکگریڤ هیزڤن ژیکهلاقیڤ کوردان ل بن ئیک ئالا و یا دوویڤ داخوازا هاریکاریڤ ژ دهولهتا ئوسمانی، و ژیدم دیار دکهن کو بهدلیسی داخواز ژ میریڤ کوردان کر

ژیلی کومبوونا میرین کورد مهلا ئیدریسی بریاردا کو
 ئەو ب خو ب گهشته کئ ل کوردستان رابیت و میرین دی یین
 کورد ل سهر بهردهوامیخ د بهر خودانیدا هانبدت، و هه قکاری
 دناقهرا واندا پهیدا بکەت، و ئیکه مین پینگا قا وی ژ کوردین
 برادوستی بوو کو د سهنگه رێ بهراهیخ شه ریدا بوون، و وی
 شیا په یوهندیین میری برادوست یوسف ئیسکه ندر بهگی
 دگه ل میری ستوون ناسر بهگی و میری سوران و کوردین
 بابان و میری موکری سارم بهگی خومش بکەت^(۱۴)، و ژ
 ئەجامی قی هه فگرتنی میرین کورد شییان له شکره کئ
 ۵۰۰۰ کهسیق قزلباشان ب سهروکاتیا شاه ئیسماعیلی بخوه
 بشکین^(۱۵). پاشی بهرف دهقهرا بههدینان و بوتان چوو و میر
 سولتان حسین و میری بوتان شاه عه لی بهگی «سوز دان کو
 د گوهداریا خودا ژ بو سولتانی راستگو بن و ههر جهه کئ
 دبن دهسته لاتا وانقه بیت خوتبهیا نهینیخ ب ناقی سولتانی
 بهیته خواندن»^(۱۶). و ههر وه ک ژ نامه یین مهلا ئیدریسی دهیته
 زانین ئەوی بهری قان روودانان ژ په یوهندیین باش دگه ل
 هنده ک ژ میرین کوردان هه بوون، بو نمونه دنامه یه کیدا
 دیار دکەت کو میرزاده یخ بوتان سهیید ئەحمەد بهگ «وه کو

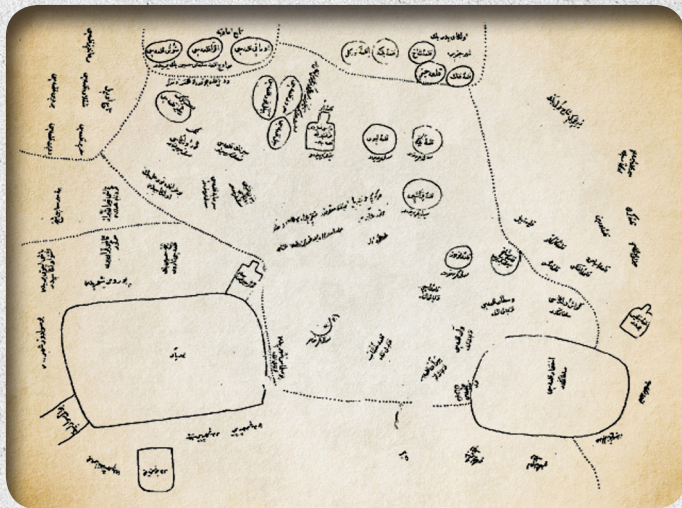
کورئ منه»، و دنامه یه کا دی دا
 بهحس میری بههدینان سولتان
 حسین دکەت و دیبژیت « ئەو
 ل جهی کورئ منه و گوهداریا
 من دکەن»^(۱۷).

ژلایه کئ دی قه میرین
 کورد یین پشکار د کومبوونا
 بهدلیسا دست ب جیه جیکرنا
 بریارین وی کرن و ههر ئیک ژ وان
 ژلایخ خوهقه دست ب دمرکنا
 هیژین قزلباشان ژ دهقه رین خوه
 کرن، ل بهدلیسی میر شه ره فی
 شیا هیژین قزلباشان بشکینیت

ومیرگه ها خوه کونترول بکەت، میری حسنکیفا مه لک
 خه لیلی ژ باژیری سیرتی ژ دهسته لاتا قزلباشان نازاد کر و
 ئەحمەد بهگی زرقي شیا باژیری میافارقینی بستینیت و ئەحمەد
 بهگی مهردیسی دستخ خوه دانا سهر میرگه ها ناگیل و میری
 بوتان بهدر بهگی هه می دهقه رین دناقهرا جزیرا بوتان و باژیری
 مووسلی داگیر کرن، و میری سوران ههردوو باژیرین هه لیر و
 کهر کوک ستانن و مه لک بهگی هه کاری ژ شیا هیژین
 قزلباشان ژ وهستان و ئەخته ماری دمریخت^(۱۸).

لخ سهرای قان سه رکهفتان هیشتا دوریچا قزلباشان
 ل سهر باژیری نامه دی بهردوام بوو، و دمه لته سا سه فهوی دست
 ب هه رتقا لهشکه ران ژ بو هاریکاریا بهرمایین هیژین خوه ل
 کوردستان کر، ههروه سا دمه لته ئوسمانی ژ چ بهرسف ژ
 بو داخوازیین میرین کوردان نه بوون، لههرا هنده ک ژ وان
 ژ سوزین مهلا ئیدریسی بوو ئومید بوون و هه لودان
 دووباره په یوهندیخ ب دمه لته سه فهوی بکەن و پشته قانیا
 خوه بو وی رابگه هین داکو ب قی رهنگی خوه
 و میرگه هین خوه ژ تولقه کرنا قزلباشان بپارین، ژلایخ خوهقه
 دمه لته سا سه فهوی ژ ئه هف چهنده ب ده لیه زانی
 و دست ب راکیشانا کوردان بو لایخ خوه کر. مهلا ئیدریسی د
 نامه یه کا خودا بو سولتانی ل پاییزا ۱۵۱۵ نامه ژ ب بیزار بوونا
 خوه و میرین کورد ژ خه مساریا دمه لته ئوسمانی دا و گو ت:
 هه رچهنده کو من چهندين جار ان دیار کریه کو د هه وارا
 مه بهین لی « بارگه ی جیهانه نا هه تا نوکه بهرسقا من
 نه دایه، قیجا چاقه ریی بوون دریز بوو و میرین کورد ژ خه مساری
 و بی دلوقانیا دمه لته تیخ بی هیقی بووینه و هنده ک ژ میسران

سه رژنوو په یوهندی و
 نه رماتیخ دگ هه ل
 دوژمنان دکەن»^(۱۹) و
 بو نمونه بهدلیسی
 دیار کر کو شاه
 ئیسماعیل شیا به
 «ته ماعرئی» میر
 زا هد بهگی هه کاری
 بخاپینیت و وی بو
 لایخ خوه بکیشیت،
 لی ههردوو کورین وی
 یین میرخاس
 مه لک بهگ و سهیید
 محمه مد بهگ ل دژی

نه خه یین مهلا ئیدریسی بهدلیسی
 بو سولتان سه لیم ئیک ۱۵۱۵

بابی خوه رابووینه و پشته قانین دمه لته ئوسمانی نه^(۲۰)
 دمه لته سه فهوی ب قی چهندين نهراوه ستیا به لکو هه ولدا کو
 مهلا ئیدریسی ب خوه ژ بو لایخ خوه بکیشیت، دنامه یه کا
 خودا بهدلیسی بو سولتانی دیار کر کو « دمه ئه ژ دناق
 کوردین برادوستیدا کهسه ک ژ دیوانا شاهی ژ ته بریزی هاته
 دهف من داکو من سهردا ببهت و ئیرتداد) بکەت»^(۲۱).

ههروهك هاتيه دياركرن دهولته سەفهوی دەست ب هنانا
 پشتهقانی بو هیزین خوه ل دیاربه کړی کرن و حاکمئ بهرئ
 یی بهدلیسی (کورده بهگئ شهرفلو) دگهل حاکمئ ئه رجیش
 و عادلجهواز وهندهك ژ کوردین سهر ب سەفهو بیانقه ودهكو
 خالد بهگئ پاروکی بهرف نامهدئ بریکهفتن، ئی ئهف هیزه
 ل دهقرا ساری سو ل سهردهستئ هیزین ئیکگرتیین کوردان
 ب سهروکاتیا میر شهرف بهگی تووشی شکهستهکا مهزن
 بوون^(۲۳)، دقئ شهیدا هیزین میرگههین ساسون، حسنکیفا،
 موکری، سهلماس، بوتان، ئاگیل، زرقی، مهردیسی، خیزان،
 سلیمانی، ئەتاق و خاچووک پشکار بوون^(۲۴) ههروسا هیزهکا
 دی ل دهقرا شنگاری ژ هیزین ههمه دان و کهلهور ب سهروکاتیا
 یهگان بهگ ل سهردهستئ هیزین کوردان ب سهروکاتیا
 سهید ئهحمده بهگئ بوختی و (ئهبولمهواهب) کورئ مهلا
 ئیدریسی بهدلیسی ب توندی تووشی شکهستهک بوون^(۲۵)

پشتی چاهه ریبوونهکا درێژ ل ناههراستا محهمه
 ۹۲۲مش/ سبات-نادار ۱۵۱۶ بهرسقا سولتانی بو مهلا ئیدریسی
 گههشت، ئهوی دنامهیهکا خودا خوهش حالیا خوه ب قئ
 چهندئ دیارکر و گوته: «ئهلهمه دولله ل نیقا محهمه مئ
 فهرامانا و ته شریفات ژ بو میرین کوردستان هاتن، ئیدئ پیدقی
 نینه کو ئهژ ئیکوئیک په یوه ندی ب وان بکهه و شیرمت و
 نهسیحه تان ل وان بکهه»^(۲۶) دنامهیا سولتانی هاتبوو: «ته
 شهههزایی د کاروبارین میرین دیاربه کړیدا ههیه و توروش و
 ناسناق و قهباری سهنجهقین ههه ئیک ژ وان دزانی...» و یاهوریا
 سولتانی ب مهلا ئیدریسی تا وی رادهی بوو کو کاغهزین سی
 یین موهرکری ژ بو وی هنارتن و مهلا ئیدریس سهریشک کر
 کو ئه و بهراثمت و مهروسومان ب ناقئ سولتانی بنقیسیت^(۲۷)، و
 سولتانی دیار کر کو: «پیدقیه د بهراثهتا سولتانی نامزای ب
 رهوشا سهنجهقا هه میرهکی وجورئ ئاراسته کرنا سهنجهق
 بهیته کرن، دگهل تومارکرنا دانهیهکی ژ وان بهراثهتان
 وقهبارئ ئیقتاعان د دهفته رهکا تایهتدا» و ئه و دهفته ژ بو
 سولتانی بهیته هنارتن^(۲۸) د نامهیهکا خودا مهلا ئیدریسی
 دیارکر کو پشتی هنارتنا فهرامان و ته شریفاتان ۴۰ میرین
 کوردستان ل بهگله بهگی ناماده بووینه و سوز داینه کو
 خزمهتا دهولته بکهه و «نها هه می کوردین دناقههرا هیلا
 نامهد و مووسلدا خزمهتکارین دهولته تینه، و ئه و کوردین د
 هیلا مووسل ههتا لورستان و نزیک شیرازی ژ سوز داینه
 کو ب چ رهنگان دوزماتیا دهولته نهکهن و رئ ل هه مبهه
 دمراسبوونا قزلباشان بو دیاربه کر و بهغدا بگرن»^(۲۹)

ههروهك هاتيه دياركرن دهولته سەفهوی دەست ب هنانا
 پشتهقانی بو هیزین خوه ل دیاربه کړی کرن و حاکمئ بهرئ
 یی بهدلیسی (کورده بهگئ شهرفلو) دگهل حاکمئ ئه رجیش
 و عادلجهواز وهندهك ژ کوردین سهر ب سەفهو بیانقه ودهكو
 خالد بهگئ پاروکی بهرف نامهدئ بریکهفتن، ئی ئهف هیزه
 ل دهقرا ساری سو ل سهردهستئ هیزین ئیکگرتیین کوردان
 ب سهروکاتیا میر شهرف بهگی تووشی شکهستهکا مهزن
 بوون^(۲۳)، دقئ شهیدا هیزین میرگههین ساسون، حسنکیفا،
 موکری، سهلماس، بوتان، ئاگیل، زرقی، مهردیسی، خیزان،
 سلیمانی، ئەتاق و خاچووک پشکار بوون^(۲۴) ههروسا هیزهکا
 دی ل دهقرا شنگاری ژ هیزین ههمه دان و کهلهور ب سهروکاتیا
 یهگان بهگ ل سهردهستئ هیزین کوردان ب سهروکاتیا
 سهید ئهحمده بهگئ بوختی و (ئهبولمهواهب) کورئ مهلا
 ئیدریسی بهدلیسی ب توندی تووشی شکهستهک بوون^(۲۵)

پارچهیهك
 ژنامهیا
 مهلا
 ئیدریسی
 بدلیسی

جهت نامائز یه کو ن دهسپتیکت همر
ئیک ژ شان سهرهلدانان ب تهنا سهرئ
خوه بوون و همماهنگی و ههفکاری
دناشهررا واندا کییم بوو لهورا نهشیان
بهردهوامیئ ب خوراگریئ بهدن.

ک یلییا
گوزی مهلا
نیدریسی
بسدلیسی

مدرسه‌سیا
مهلا
نیدریسی
بسدلیسی

ب فی رهنگی قزلباش نهچار بوون کو دوورپیچئ ل
سهر ئامهئ رابکهن و بهرف میردینئ فهکیشن، و ل گولانا
۱۵۱۶ شهري قوچهسار روودا کو بئیکجاری ههبوونا قزلباشان
ل کوردستانئ بداوی ئینا^(۲۹) و ئهفه بهرهههمن خهباتا بهدلیسی
ژیو ئیکگرتنا چهپهري کوردان و نئزیکرنا وان ژ دهولتهتا
ئوسمانی بوو.

بهراویز:

۱. منشی قمی، قاضی احمد، خلاصة التواریخ، تحقیق: احسان اشراقی، دانشگاه تهران، (تهران: ۱۳۸۳ ه.ش)، ص ۸۹.
۲. مؤلف مجهول، تاریخ عالم آرای صفوی، به کوشش: بدالله شکری، بنیاد فرهنگ ایران، (د.م): ۱۳۵۰ ه.ش)، ص ۱۲۱.
۳. بدلیسی، المصدر السابق، ص ۶۵۷.
۴. بو پتر ل دور شهري جالدیران بنیره: یارسادوست، مصدر پیشین، ص ۴۱۸-۴۳۲، Uzunçarışli, Cilt.1, s. 255-257.
۵. سعدالدین خوجه، تاج التواریخ، طبعخانه عامرة، (استانبول: ۱۲۷۹)، ج ۲، ص ۲۹۹.
۶. بو نومونه شاه ئیسماعیلی جایان سولتان ل بهدلیسی و دیو سولتان روملو ل ههکاری و یهگان بهگ تهکهلو ل جزیرا بوتان دانان. بنیره: البدلیسی، المصدر السابق، ص ۶۵۷.
۷. عمیدولحهمد حوسیتی، پیئج بهلگهنامهی میژوی سهارت به روزگاری جهنگی جالدیران، گوڤاری ژین، سالی جهوتهم، سلیمانی: ۲۰۱۵، ل ۳۳۴.
۸. ههمان ژئدیر، ل ۳۳۵.
۹. محمد همدی صولاق زاده، صولاق زاده تاریخی، مطبعة محمود بك، (استانبول: ۱۲۸۶ ه.ق)، ص ۳۷۸؛ نزار ایوب گولی، اماره هکاری فی العهد العثماني، (دهوك: ۲۰۱۷)، ص ۱۰۹.
۱۰. ههمان ژئدیر، ص ۱۱۰.
۱۱. ئهف جهنده د نامههکا و مزیری شهردهخان بهگی (محمد مه ناغا) بو سولتانئ هاتیه: بنیره: Abdullah Demir, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun Osmanlı Devletine İltihakı, Köprü Dergisi, No.98, Bahar 2007, s.173-174.
۱۲. خوجه، المصدر السابق، ص ۳۰۲؛ جزیه دار زاده، تواریخ آل عثمان، نسخة مكتبة علي اميری فی استانبول، نمرة: ۲۰۶، ص ۲۸۳.
۱۳. بنیره دهقن نامهیا وی د: Vural Genc; İdris-i Bidlîsi'nin II. Bayezid ve I. Selim'e Mektupları, Osmanlı Araştırmaları / The Journal of Ottoman Studies, XLVII (2016), s.171.
۱۴. Martin Van Bruinessen And Hendrik Boeschoten, Evliya celebî in Diyarbekir, E.J. BRILL, LEIDEN • NEW YORK, 1988, p.14.
۱۵. بنیره دهقن نامهیا وی بو سولتانئ د: حوسیتی، ژئدیرئ بهري، ل ۳۳۹.
۱۶. ههمان ژئدیر.
۱۷. بنیره نامهیا ۳۱ یا مهلا نیدریسی بو سولتانئ د: حوسیتی، ژئدیرئ بهري، ل ۳۴۱-۳۳۲.
۱۸. خوجه، المصدر السابق، ص ۳۰۳.
۱۹. بنیره نامهیا ۲ یا مهلا نیدریسی بو سولتانئ: Genc, A.G.E, s. 173.
۲۰. گولی، المصدر السابق، ص ۱۱۱.
۲۱. Nazmi Sevgen, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Türk Beylikleri, Ayyıldız Matbaası, (Ankara:1982), s.32.
۲۲. خوجه، المصدر السابق، ج ۲، ص ۳۰۶؛ جزیه دار زاده، المصدر السابق، ورقة: ۲۸۴.
۲۳. Genc, A.G.E, s. 162-163.
۲۴. منجم باشی، احمد بن لطف الله: جامع الدول، نسخة مكتبة نور عثمانية، رقم: ۳۱۷۲، ص ۳۱۷؛ محمد بن محمد، نخبة التواریخ والاخبار، تقویمخانه عامره، (استانبول: ۱۲۷۶)، ص ۵۰.
۲۵. نامهیا ۲ یا مهلا نیدریسی بو سولتانئ: حوسیتی، ژئدیرئ بهري، ل ۳۳۷.
۲۶. Nazmi Sevgen, A.G.E, s.30.
۲۷. بنیره دهقن فهرامانا سولتانئ د: خوجه، المصدر السابق، ج ۲، ص ۳۲۲-۳۲۳.
۲۸. بنیره نامهیا پیئجه یا مهلا نیدریسی بو سولتانئ د: Vural Genc, A.G.E, s. 190.
۲۹. منجم باشی، المصدر السابق، ورقة ۳۱۷؛ محمد بن محمد، المصدر السابق، ص ۵۰؛ Demir, A.G.E, s. 168.